Lieta Nr.A421001209
A42-01543-11/35

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2011.gada 29.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S.Blūma,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Lauku atbalsta dienesta – pārstāvēm *S.B.* un *I.O.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.F.* pieteikuma par Lauku atbalsta dienesta 2009.gada 19.oktobra lēmuma Nr.6.4/F-862/3260 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja *I.F.* Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā 2009.gada 3.decembrī iesniegusi pieteikumu, lūdzot atzīt par spēkā neesošu Lauku atbalsta dienesta (turpmāk arī – LAD vai atbildētājs) 2009.gada 19.oktobra lēmumu Nr.6.4/F-859/3260 (turpmāk arī – Lēmums) un uzlikt pienākumu dienestam izmaksāt pieteicējai platību maksājumus un kavējuma naudu.

Ar Lēmumu nolemts atstāt negrozītu dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2009.gada 1.jūlija lēmumu Nr.02.010-01/0917531 „Lēmums par platību maksājumiem Iesniegumam Nr.020802402 pretendentam 08150900 (ar pers.k./reģ.nr./*personas kods*/)" (turpmāk arī – sākotnējais lēmums), ar kuru savukārt nolemts atbilstoši pieteicējas iesniegumā norādītajām lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībām 2008.gadā nepiešķirt Vienoto platību maksājumu (turpmāk arī – VPM) un Mazāk labvēlīgo apvidu (turpmāk arī – MLA) atbalstu, nosakot jaunu trīsgadīgu sankciju uz VPM Ls 610,77 apmērā un MLA 450,34 apmērā.

Pieteicēja Lēmumam nepiekrīt un pieteikumā norāda šādus argumentus.

[1.1] Pieteicēja uzskata Lēmumu par nepamatotu un likumdošanai neatbilstošu, jo tas pieņemts, pārkāpjot virkni Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) normu. Turklāt no Lēmuma satura nav saprotams, kad un kas ierosinājis administratīvo lietu. Ja

lieta ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas 2008.gada 13.maija iesnieguma pamata, bet Lēmums sastādīts 2009.gada 19.oktobrī, tad atbilstoši Administratīvā procesa likuma 64.pantā noteiktajam administratīvā akta izdošanas termiņam, šis administratīvais akts uzskatāms par likumdošanai neatbilstošu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 49.panta 4.punktu.

[1.2] Veicot pārbaudi uz vietas saimniecībā, atbildētājs pārkāpis Regulas 796/2004 48.pantu. Turklāt pieteicēja neizprot, kāpēc pārbaude uz vietas laukiem veikta laikā no 2009.gada 10.februāra līdz 6.aprīlim, ja atbalsta periods ir 01.01.2008 – 31.12.2008, kā arī, kāpēc pārbaudes materiālos minēts Regulas Nr.796/2004 24.pants, kas attiecas uz kontrolpārbaudēm.

[1.3] Lēmumā nav norādīts pamatojums, uz kāda pamata noteikti konstatētie kultūras kodi, līdz ar to saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 74.panta 3.punktu šāds administratīvais akts uzskatāms par spēkā neesošu. Turklāt Lēmumā pretrunīgi skaidrots jēdziens „atmata" ar kultūras kodu 620. Visas 2008.gadam pieteiktās zemes ir pastāvīgās pļavas un ganības, kas norādītas tādā stāvoklī, kādā atradās uz 2008.gada vasaras sākumu. Savukārt, ja pārbaudi par 2008.gada iesniegumu veic 2009. vai 2010.gadā, lauku stāvoklis var atšķirties. Turklāt Lēmumā minētais kultūras kods 999 ir LAD pieņemts apzīmējums, kurš APL 16.panta pirmās daļas izpratnē uz pieteicēju kā privātpersonu neattiecas.

[1.4] Pieteicēja nepiekrīt, ka daži pļavā izauguši koki maina pļavu un ganību kultūru kodu un, atsaucoties uz Regulas Nr.796/2004 8.pantu, norāda, ka, ja koki netraucē ganīt lopus vai pļaut zāli, nav iemesla mainīt zemes izmantošanas kultūras kodus.

Turklāt, piešķirot atbalstu par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, jāievēro diferencēta pieeja, jo šādi maksājumi vairs nav saistīti ar pienākumu audzēt kultūras, kā arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošana nav tikai pļaušana, bet arī tā ierakstīšana zemesgrāmatā, robežstigu ierīkošana un uzturēšana, robežzīmju (kupicu) ierakšana, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšana un cita darbības, kas saistītas ar īpašuma uzturēšanu, tai skaitā mežu kopšana un lauku appļaušana vai nogānīšana, kas nav obligāts pasākums un īpašniekam ir tiesības pļavas nepļaut un atstāt tās kā dabīgās pļavas, no tā zemes lietošanas mērķis nemainās un tās paliek par pastāvīgām pļavām un ganībām ar kultūras kodu 710, kamēr īpašnieks nemaina to izmantošanas veidu.

[2] Atbildētājs paskaidrojumā tiesai norādījis, ka pieteicējas prasījumu neatzīst, uzskata to par noraidāmu, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[2.1] Saskaņā ar APL 76.panta trešo daļu administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās administratīvās lietas turpinājums, līdz ar to Lēmums ir sākotnējās lietas, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas atbalsta iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums

2008.gadā", turpinājums. Pieņemot Lēmumu, atbildētājs nav pārkāpis nevienu no pieteikumā norādītajām tiesību normām, jo Lēmums satur visas, rakstveidā izdodama, administratīvā akta sastāvdaļas un piemēroto normatīvo aktu uzskaitījumu, kā arī tā pieņemšanā izvērtēti pieteicēja viedoklis, argumenti un iebildumi.

[2.2] Ar 2008.gada iesniegumu pieteicēja uz VPM un MLA atbalstu pieteica 20,44 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. 2009.gada 10.februārī, 5.martā un 6.aprīlī, veicot pārbaudes uz vietas saimniecībā, konstatēts, ka daļā no laukiem, kurus pieteicēja pieteikusi atbalsta saņemšanai, kultūras „Pastāvīgās pļavas un ganības" vietā konstatēta kultūra „Atmata", par kuru 2008.gadā nav tiesības saņemt atbalstu. Vienlaikus konstatēts, ka daļa no deklarētajiem laukiem neatbilst nosacījumam par labu lauksaimniecības stāvokli uz 2003.gada 30.jūniju.

[2.3] Atbildētājs uzskata, ka pārbaude uz vietas veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, proti, pārbaude veikta 2009.gada 10.februārī, 5.martā un 6.aprīlī un Platību kontroles ziņojums Nr.02080240201 (turpmāk arī – Kontroles ziņojums) pieteicējai nosūtīts 2009.gada 17.aprīlī – septiņu darbdienu laikā pēc pārbaudes uz vietas pabeigšanas, ievērojot viena mēneša termiņu. Attiecībā uz pieteicējas minēto, kāpēc pārbaude uz vietas tika veikta 2009.gada pavasarī, ja atbalsta periods 01.01.2008. – 31.12.2008., atbildētājs paskaidro, ka atbalsta periods, kas minēts Kontroles ziņojumā, norāda kalendāro gadu, kurā iesniegts Platību maksājumu iesniegums. Konkrētajā gadījumā pārbaude uz vietas tika veikta pieteicējas 2008.gada iesniegumā deklarētajām platībām.

[2.4] Lēmumā ir norādīts, ka kultūru kodi noteikti Ministru kabineta 2007.gada 17.aprīļa noteikumu Nr.269 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" 14.pielikumā. Savukārt apzīmējums „999" tiek lietots gadījumos, kad pārbaudes uz vietas laikā tiek konstatēta nekopta zeme, kuru vairs nevar uzskatīt par atmatu, jo tā sāk apmežoties vai pārpurvoties, un vairs nav apsaimniekojama, neveicot īpašus zemes ielabošanas pasākumus – koku un krūmu izciršanu, zemes susināšanu un tamlīdzīgi. Turklāt minēto noteikumu 11.punkts paredz, ka VPM var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi saskaņā ar šajos noteikumos minētajiem kultūru kodiem, ja zeme ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā.

[2.5] Attiecībā uz jēdziena „Atmata" skaidrojumu dienests norāda, ka skaidrojums šim kultūras kodam dots, pamatojoties uz vispārpieņemto lauksaimniecības praksi. Kultūras kodi „Atmata" un „Patstāvīgās pļavas un ganības" apzīmē lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošanas veidu. Kultūras kods „Atmata" dienestā tiek izmantots vienīgi platību maksājumu administrēšanā, un tas pats par sevi nerada nekādas citas tiesiskas vai faktiskas sekas atbalsta pretendentam, bet gan norāda uz to, ka attiecīgās

platības nav apstrādātas ilgāk par gadu, un tādēļ tās nevar pretendēt uz platību maksājumiem. Ņemot vērā pārbaudē konstatēto un balstoties uz normatīvo regulējumu, definīcijām un skaidrojumiem, daļa no pieteicējas laukiem, atzīti kā atbilstoši kultūras kodam „Atmata", nevis „Patstāvīgās pļavas un ganības".

[2.6] Pieteicēja nepamatoti uzskata, ka kultūras kodi, kas ir nepieciešami platību maksājumu administrēšanai, ir tas pats, kas nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, kas tiek reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 17.aprīļa noteikumu Nr.269 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" un Ministru kabineta 2008.gada 15.aprīļa noteikumiem Nr.282 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai" pļavu nopļaušana vai nogānīšana (apsaimniekošana) ir obligāts pasākums, lai saņemtu platību maksājumus. Faktu, ka pieteicēja nav apsaimniekojusi daļu no 2008.gada iesniegumā deklarētajām platībām, apliecina Kontroles ziņojums, kā arī pārbaudes laikā uzņemtie fotouzņēmumi. Tādējādi, ņemto vērā, ka konstatēta VPM un MLA atbalstam pieteiktās platības pārdeklarācija 100 % apmērā, pieteicēja nav tiesīga saņemt atbalsta maksājumus.

[3] Pieteicēja uz tiesas sēdi nav ieradusies. Par tiesas sēdi lietas dalībniekiem ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā, par neierašanās iemesliem tiesai nav ziņots. Uzklausījusi atbildētāja pārstāvju viedokli, izvērtējusi administratīvās lietas materiālus un nekonstatējusi APL 268. vai 269.pantā norādītos pamatus lietas atlikšanai, tiesa izskatīja lietu bez pieteicējas klātbūtnes.

Atbildētāja pārstāves tiesas sēdē pieteikumā ietverto prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[4] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[4.1] 2008.gada 13.maijā dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē saņemts pieteicējas atbalsta iesniegums „Platību maksājumu iesniegums 2008.gadā", ar kuru pieteicēja uz VPL un MLA atbalstu pieteica 20,44 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Visi lauki deklarēti ar kultūras kodu 710 „Pastāvīgas pļavas un ganības" *(lietas 22.lapa)*.

[4.2] 2009.gada 10.februārī, 5.martā un 6.aprīlī pieteicējas Platību maksājumu iesnieguma 2008.gadā deklarētajiem laukiem veikta pārbaude uz vietas. Pārbaudes rezultātā sastādīts Platību kontroles ziņojums Nr.02080240201 ar pielikumiem, kurā

konstatēts, ka deklarētās kultūras „Pastāvīgas pļavas un ganības" vietā daļā no deklarētajiem laukiem konstatēta kultūra „Atmata" ar kodu 620, daļā no laukiem pārējā zemes ar kodu 999, savukārt vienā laukā kvieši ar kultūras kodu 111 *(lietas 25. – 30.lapa).*

Kontroles ziņojumam pievienoti fotoattēli *(lietas 31. – 36.lapa).*

[4.3] 2009.gada 17.aprīlī pieteicējai nosūtīts Kontroles ziņojums *(lietas 24.lapa).*

[4.4] 2009.gada 1.jūlijā dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvalde pieņēma sākotnējo lēmumu, ar kuru nolēma atbilstoši pieteicējas iesniegumā norādītajām lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībām 2008.gadā nepiešķirt VPM un MLA atbalstu, kā arī noteikt jaunu trīsgadīgu sankciju uz VPM Ls 610,77 apmērā un MLA Ls 450,34 apmērā *(lietas 6.lapa).*

[4.5] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja dienesta direktorei *(lietas 23.lapa).*

[4.6] 2009.gada 19.oktobrī Lauku atbalsta dienesta direktore pieņēma Lēmumu *(lietas 8. –10.lapa).*

[5] Pieteicēja pieteikumā lūgusi atzīt Lēmumu par spēkā neesošu un uzlikt par pienākumu atbildētājam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējai tiktu izmaksāti pienākošies platību maksājumi un kavējuma nauda.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicēja, apstrīdot sākotnējo lēmumu, ir lūgusi to atcelt, vienlaikus norādot uz procesuālajiem pārkāpumiem.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81.panta pirmo daļu augstāka iestāde izskata lietu vēlreiz pēc būtības kopumā vai tajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzēja iebildumi (..). Ievērojot, ka pieteicēja, pārsūdzot sākotnējo lēmumu, ir lūgusi to atcelt, tiesa secina, ka LAD direktore ir pieņēmusi Lēmumu atbilstoši APL 81.panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām.

Izvērtējusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka Lēmums ir pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts, ar kuru atteikts piešķirt atbalstu par VPM un MLA, kā arī piemērota trīsgadīgā sankcija. No lietas materiāliem tiesa secina, ka pieteicējas mērķis, apstrīdot sākotnējo lēmumu, bija panāk pieteicējai nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, jo pieteicēja nepiekrīt atteikumam piešķirt viņai VPM un MLA atbalstu, kā arī piemērotajām sankcijām. Līdz ar to pieteikuma priekšmets ir administratīvā akta - Lēmuma, ar kuru izraisītas tiesiskās sekas - piemērota trīsgadīgā sankcija, atcelšana. Tāpat pieteikuma priekšmets ir labvēlīga administratīvā akta, ar kuru tiktu piešķirti platību maksājumi 2008.gadā, izdošana. Savukārt, pieteicējas pieteikumā norādītais arguments par administratīvā akta spēkā esamību, ir vērtējams kā pieteicējas papildus izteiktais arguments par Lēmuma atcelšanu.

Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies *(sk. Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 10.punktu)*, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi.

Tādējādi tiesai izskatāmajā lietā jāpārbauda, vai pastāvēja tiesību normās paredzētie priekšnoteikumi, lai izdotu pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu platību maksājumu saņemšanai 2008.gadā.

[6] Ievērojot [5] punktā norādīto, tiesai jāpārbauda, vai pieteicēja ir ievērojusi normatīvos aktos paredzētos priekšnoteikumus, kas noteica platību maksājumu saņemšanu 2008.gadā.

[6.1] Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments no Eiropas Padomes 2003.gada 29.septembra Regulas (EK) Nr.1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (turpmāk arī - Regula Nr.1782/2003) 3.panta 1.punkta, 5.panta 1.punkta, 2.panta „a" punkta un Eiropas Padomes 1999.gada 17.maijs Regulas (EK) Nr. 1257/99 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu (turpmāk arī - Regula Nr.1257/99) 13.-15., 19., 22., 23.panta, 37.panta 4.punkta, 39. un 43.panta izriet vispārīgs nosacījums, ka *uz atbalstu* lauksaimniecībai un lauku attīstībai *var pretendēt persona, kura* lauksaimniecībā izmantojamo zemi apsaimnieko (atbilstoši atbalsta mērķim nodrošina labus lauksaimniecības un vides apstākļus un piemēro labu lauksaimniecības praksi). Atbalsta mērķis ir lauksaimniekam palīdzēt uzturēt lauksaimniecisko darbību un lauku vidi, kompensējot izdevumus. Konkrētas prasības un standartus, kas nav pretrunā ar minētajās tiesību normās noteiktajiem mērķiem, atbalsta saņemšanai dalībvalsts nosaka nacionālajos normatīvajos aktos *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2010.gada 13.maija sprieduma [8]punktu lietā Nr. SKA-207/2010).*

No minētā secināms, ka tiesība saņemt Eiropas Savienības tiešos maksājumus nav absolūta, tā ir priekšrocība, kas izmantojama tikai tad, ja noteiktie priekšnosacījumi izpildīti pēc būtības. Tiesa norāda, ka Eiropas Savienības tiešo maksājumu tiesību ierobežojums ir noteikts par tiesību normās noteiktu obligātu priekšnoteikumu trūkumu, kas liedz personai īstenot tiesības uz Eiropas Savienības tiešajiem maksājumiem. Tiesas

ieskatā personai ar noteikto tiesisko regulējumu ir jārēķinās un tādējādi jāveic visas iespējamās darbības, lai pārliecinātos, ka šo tiesību izmantot nav šķēršļu.

Vērtējot kopsakarā visu minēto secināms, ka Eiropas Savienības lauksaimniecības maksājumi nav tiesības, kuras var automātiski iegūt ikkatrs lauksaimnieks, bet gan ir izņēmuma tiesības, kuras lauksaimnieks var iegūt izpildot virkni konkrētu nosacījumu, apņemoties šos nosacījumus ievērot un ievērojot tos noteiktā periodā.

[6.2] Saskaņā ar Regulas Nr.1782 143b.panta ceturto daļu, VPM shēmas sakarā jaunās dalībvalsts lauksaimniecības zemes platība ir tā izmantotās lauksaimniecības zemes platības daļa, kura 2003.gada 30.jūnijā ir saglabāta labā lauksaimniecības stāvoklī, neatkarīgi no tā, vai šī platība minētajā dienā tiek vai netiek izmantota ražošanā.

Atbilstoši Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5.panta ceturtajai daļai, kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai, un kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku attīstībai, noteic Ministru kabinets.

Ministru kabinets minēto tiesisko regulējumu ir noteicis Ministru kabineta 2007.gada 17.aprīļa noteikumos Nr.269 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk arī – Noteikumi Nr.269), kuri ir piemērojami ikvienā gadījumā, kad tiek saņemts iesniegums par valsts vai Eiropas Savienības atbalsta maksājumu piešķiršanu. Noteikumu Nr.269 *(redakcijā, kas bija spēkā pieteicējas platību maksājumu 2008.gadā iesniegšanas brīdī)* 11.punkts paredz, ka vienoto platības maksājumu var saņemt par lauksaimniecībā izmantojamo zemi (turpmāk arī – LIZ) saskaņā ar šajos noteikumos minētajiem kultūru kodiem (14.pielikums), ja zeme ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā un: 11.1. tajā nav krūmu vai invazīvo latvāņu ģints augu sugu; 11.2. tā nav pārpurvojusies un nav sākusi apmežoties; 11.3. tā atbilst šo noteikumu 24. un 25.punktā noteiktajiem laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem; 11.4. tā ir lauksaimnieka īpašumā vai valdījumā (lietošanā) kārtējā gada 15.jūnijā saskaņā ar Regulas Nr.1782/2003 143.b panta 5.punktu.

Pieteicēja atbalsta maksājumu saņemšanai deklarējusi LIZ platības ar kultūras kodu 710 „Pastāvīgās pļavas vai ganības".

Tiesa secina, ka, lai pretendētu uz atbalsta maksājumu saņemšanu par Noteikumu Nr.269 14.pielikumā minētajiem kultūru kodiem, pretendentam ir jāizpilda iepriekš norādītās obligātās prasības, kādas tiek izvirzītas LIZ, lai varētu objektīvi atzīt, ka zeme tiek saglabāta labā lauksaimniecības stāvoklī.

Tātad tiesa ir jānoskaidro, vai izskatāmajā gadījumā pieteicēja ir izpildījusi Noteikumu Nr.269 noteiktās prasības.

[6.3] Noteikumu Nr.269 89.punkts noteic, ka lauksaimnieks, kurš pretendē uz vienoto platības maksājumu, papildu valsts tiešo maksājumu par laukaugu platībām vai papildu valsts tiešo maksājumu par lopbarības platībām, var tikt izraudzīts pārbaudei uz vietas saimniecībā Regulas Nr.796/2004 27.pantā noteiktajā kārtībā. Pārbaudi veic dienesta amatpersona.

Pamatojoties uz minēto, dienesta amatpersonas 2009.gada 10.februārī, 5.martā un 6.aprīlī pieteicējas Platību maksājumu iesnieguma 2008.gadā deklarētajiem laukiem veica pārbaudi uz vietas saimniecībā. Pārbaudes rezultātā sastādīts Kontroles ziņojums ar pielikumiem, no kura izriet, ka deklarētās kultūras „Pastāvīgas pļavas un ganības" vietā daļā no deklarētajiem laukiem konstatēta kultūra „Atmata" ar kodu 620, daļā no laukiem pārējā zemes ar kodu 999, savukārt vienā laukā kvieši ar kultūras kodu 111 *(skat. [4.2] punktu, lietas 25. – 30.lapa).*

Atbildētājs ir konstatējis, ka lauks Nr.3 neatbilst nosacījumam par labu lauksaimniecības stāvokli uz 2003.gada 30.jūniju, konstatēta nekopta zeme, kuru vairs nevar uzskatīt atmatu, jo tā sākusi apmežoties vai pārpurvoties un nav apsaimniekojama, neveicot īpašus zemes ielabošanas pasākumus. Daļa no laukiem nav pienācīgi apstrādāti. Tādējādi secināms, ka daļa atbalstam pieteikto lauku neatbilst Noteikumu Nr.269 11.punkta prasībām.

Tiesai nav pamata apšaubīt kontroles ziņojumā norādīto informāciju un minētais nepārprotami liecina par to, ka uz atbalstu pieteiktie lauki neatbilst deklarētajai kultūrai (tajos konstatēta „Atmata" vai „pārējā zeme", bet laukā Nr.4 pieteikta patstāvīgā pļava, bet konstatēts, ka 2008.gadā 1,76 ha platībā bijuši kvieši); atbalstam pieteiktajos laukos konstatēta ilgstoši nekopta zeme, aizaugusi ar krūmiem un kokiem. Tādējādi tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti secinājis, ka pieteicējas 2008.gada iesniegumā deklarētais lauks Nr.3 neatbilst nosacījumam par labu lauksaimniecības stāvokli uz 2003.gada 30.jūniju, daļa no laukiem nav pienācīgi apstrādāti. Tā kā vairāki lauki neatbilst deklarētajai kultūrai, atbildētājs pamatoti minēto lauku platību samazināja uz 0 ha.

Atbildētājs konstatējis, ka attiecībā uz VPM un MLA atbalstu tiesīgā platība ir 1,76 ha, līdz ar to pārdeklarācija ir 18,68 ha jeb 100% no kopējās uz atbalstu tiesīgās platības ((20,44 ha – 1,76 ha)/1,76 ha) x 100.

Tā kā pieteicējas 2008.gada iesniegumā konstatēta pārdeklarācija 100% apmērā attiecībā uz VPM un MLA atbalstu, tad atbildētājs pamatoti konstatējis, ka pieteicēja nav tiesīga saņemt VPM un MLA atbalstu.

[7] Komisijas 2004.gada 29.oktobra Regulas (EK) Nr.1973/2004, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas Nr.1782/2003 piemērošanai attiecībā uz šīs

Regulas IV un IV a) sadaļā minētajām atbalsta shēmām un atmatā atstātas zemes izmantošanu izejvielu ražošanai, 138.pants noteic kritērijus atbilstošo nosacījumu samazināšanai un izslēgšanai. Proti, ja starpība starp deklarēto un apstiprināto platību pārsniedz 50 %, lauksaimniekam nepiešķir atbalsta maksājumu, kā arī trīs kalendāros gadus pēc tā gada, kad pārkāpums ticis konstatēts, ietur maksājumu tādā apjomā, kāds tam būtu pienācies.

Arī Komisijas 2006.gada 7.decembra Regulas (EK) Nr.1975/2006, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005 attiecībā uz pārbaudes kārtību, kā arī savstarpējo atbilstību saistībā ar lauku attīstības atbalsta pasākumiem, 16.panta 3.punkts noteic, ja deklarētā platība pārsniedz platību (..) vairāk kā par 30 %, atbalsta pretendents tiek izslēgts no atbalsta kalendārā gadā un attiecīgajā pasākumā, kas tam pienāktos. Ja starpība ir lielāka par 50 %, atbalsta pretendentam atkārtoti nepiešķir atbalstu, kas nepārsniedz summu, kura atbilst deklarētās platības un (..) apstiprinātās platības starpībai. Atbilstoši minētā panta 6.punktam summu, ko veido izslēgšana, kas paredzēta 3.punkta 2.daļā (..), kompensē no atbalsta maksājumiem atbilstīgi jebkuram atbalsta pasākumam saskaņā ar Regulu (EK) Nr.1698/2005 vai Regulu (EK) Nr.1782/2003, uz kuru ir tiesīgs attiecīgais saņēmējs saistībā ar pieteikumiem, kurus viņš iesniedzis trijos kalendārajos gados pēc tā kalendārā gada, kurā notika konstatācija. Ja minēto summu nevar pilnībā kompensēt no šiem maksājumiem, tad atlikumu anulē.

Atbildētājs Lēmumā konstatējis, ka VPM un MLA pārdeklarācija ir lielāka par 50%.

Tiesa atzīst, ka, konstatējot pārdeklarāciju, kas ir lielāka par 50%, pamatojoties uz iepriekš minētajām tiesību normām, ir izdodams obligātais administratīvais akts – nepiešķirt pieteicējai VPM atbalstu par 2008.gadu un noteikt sankciju Ls 610,77 apmērā, kā arī nepiešķirt MLA atbalstu, nosakot sankciju Ls 450,34 apmērā, kas tiks ieturēta no attiecīgi no VPM un MLA atbalsta maksājumiem turpmāko trīs kalendāro gadu laikā.

[8] Rezumējot [6] un [7] punktā konstatēto, tiesa secina, ka pieteicēja, pretendējot uz VPM, MLA atbalsta maksājumiem, nav ievērojusi normatīvajos aktos noteiktos nosacījumus atbalsta maksājumu saņemšanai.

Tādējādi tiesa secina, ka atbilstoši piemērojamam normatīvajam regulējumam, kas noteic konkrētus tiesiskus un faktiskus apstākļus VPM, MLA atbalstu maksājumu saņemšanai, konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi nav iestājušies, jo pieteicēja nav izpildījusi noteiktos priekšnosacījumus labvēlīga administratīvā akta izdošanai. Turklāt, konstatējot iepriekš minētos pārkāpumus, izdodams obligātais akts, ar kuru atbalsts netiek piešķirts un papildus tiek uzlikts sods – jaunas trīsgadīgas sankcijas.

Pastāvot šādiem lietas apstākļiem tiesa atzīst, ka nepastāvēja priekšnosacījumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai par VPM, MLA atbalsta piešķiršanu un soda sankciju noņemšanu un pārsūdzētais Lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[9] Pieteicēja pieteikumā norāda, ka no Lēmuma satura nav saprotams, kad un kas ierosinājis administratīvo lietu. Ja lieta ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas 2008.gada 13.maija iesnieguma pamata, bet Lēmums sastādīts 2009.gada 19.oktobrī, tad atbilstoši APL 64.pantā noteiktajam administratīvā akta izdošanas termiņam, šis administratīvais akts uzskatāms par likumdošanai neatbilstošu saskaņā ar APL 49.panta 4.punktu.

Tiesa minēto argumentu noraida kā nepamatotu un konstatē, ka konkrētajā gadījumā administratīvā lieta iestādē ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas 2008.gada 13.maija iesniegumu.

Administratīvā procesa likuma 64.pantā noteiktais termiņš nav attiecināms uz Lēmuma pieņemšanas termiņu, jo šāda veida lēmuma izdošanas termiņš ir noteikts speciālajā tiesību normā.

Noteikumu Nr.269 7.punkts noteic, ka Lauku atbalsta dienests pieņem lēmumu par šo noteikumu 2.punktā minēto maksājumu (valsts un Eiropas Savienības atbalsta veidi) piešķiršanu un nodrošina to pilnīgu izmaksu līdz nākamā gada 30.jūnijam.

Iestādei noteikto termiņu procesuālo darbību izpildei reglamentē Administratīvā procesa likuma 49.pants. Savukārt ar Administratīvā procesa likuma 49.pantā minētajām procesuālajām darbībām nav saprotama administratīvā akta izdošana. Administratīvā akta izdošana nav procesuālā darbība Administratīvā procesa likuma 49.panta izpratnē. Procesuālās darbības ir tādas, kas ir vērstas uz galīgā procesa rezultāta sasniegšanu, bet nevis pats rezultāts – administratīvais akts (*sk. Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-125/2007 23.5.punktu, 2008.gada 29.maija sprieduma lietā Nr.SKA-218/2008 11.punktu*). Tādēļ minētās tiesību normas attiecībā uz Lēmuma pieņemšanas termiņa ievērošanu nav piemērojamas.

[10] Attiecībā uz pieteicējas norādīto argumentu, ka atbildētājs nav norādījis uz kāda pamata noteikti konstatētie kultūras kodi, tiesa norāda, ka atbilstoši iepriekš konstatētajam, daļa no pieteicējas deklarētās zemes neatbilst deklarētajai kultūrai, bet ir tādas neapsaimniekotas un nekoptas zemes, par kurām atbalsta maksājumi nav piešķirami. Līdz ar to nav izšķirošas nozīmes tam, kā iestāde ir nosaukusi tos laukus, kuru apsaimniekošanā pieteicējs nav ievērojis ārējo normatīvo aktu prasības. Izšķiroša nozīme ir tam, ka pieteicējs šīs prasības nav ievērojis *(skat. Augstākās tiesas Senāta*

Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 3.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-355 [11] punktu).

[11] Attiecībā uz pieteicējas norādīto iebildumu, ka Lēmums saskaņā ar APL 74.panta 3.punktu (acīmredzot domāts pirmās daļas 3.punktu) ir atzīstams par spēkā neesošu, tiesa norāda turpmāk minēto.

Saskaņā ar APL 74.panta pirmo daļu administratīvais akts ir atzīstams par spēkā neesošu, ja: 1) objektīvi nav saprotams, kas to izdevis; 2) to ir izdevusi iestāde, kurai konkrēta administratīvā akta izdošana nav piekritīga (..) 3) rakstveida izdotajā adresātam nelabvēlīgā administratīvajā aktā nav piemēroto tiesību normu uzskaitījuma; 4) tas pieprasa no adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama.

Tiesa, pārbaudot Lēmuma atbilstību procesuālajiem un formālajiem priekšnoteikumiem, konstatē, ka Lēmumu konkrētajā administratīvajā lietā izdevusi amatpersona, kam šī lieta ir piekritīga – LAD direktore. Lēmuma izdošanā tiesa nekonstatē atkāpes no procesuālajiem noteikumiem attiecībā uz faktu vākšanu un lietas apstākļu noskaidrošanu. Lēmums izdots, ievērojot noteiktos formālos un procesuālos priekšnoteikumus, kā arī atbildētājs ir izvērtējis lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus, Lēmums ir pamatots ar konkrētām tiesību normām, kā arī satur pieteicējas sūdzībā norādīto argumentu vērtējumu.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa nekonstatē APL 74.panta pirmajā daļā norādītos apstākļus, kas dotu pamatu apšaubīt Lēmuma spēkā esamību, līdz ar to atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots.

[12] Pieteicēja nepiekrīt, ka daži pļavā izauguši koki maina pļavu un ganību kultūru kodu un, atsaucoties uz Regulas Nr.796/2004 8.pantu norāda, ja koki netraucē ganīt lopus vai pļaut zāli, nav iemesla mainīt zemes izmantošanas kultūras kodus. Turklāt, pieteicēja uzskata, ka lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošana nav tikai pļaušana, bet arī tā ierakstīšana zemesgrāmatā, robežstigu ierīkošana un uzturēšana, robežzīmju (kupicu) ierakšana, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšana un cita darbības, kas saistītas ar īpašuma uzturēšanu.

Pieteicēja laukus atbalsta saņemšanai deklarēja kā pastāvīgās pļavas vai ganības. Savukārt, konstatējot, ka daļa pieteicējas deklarētie lauki ilgstoši nav kopti, kā rezultātā aizauguši ar krūmiem un atvasēm, nav pienācīgi apstrādāti, atbildētājs pamatoti atzinis, ka pieteicējas deklarētās zemes neatbilst to deklarētajam statusam (pļavas un ganības) un atbalsts nav piešķirams. Tādējādi nav pamatota pieteicējas norāde uz regulas Nr.796/2004

8.panta (*zemes gabals, kurā aug koki, uzskatāms par lauksaimniecības zemes gabalu platībatkarīgā atbalsta shēmu piemērošanai, ja regulas Nr.1782/2003 51.pantā minēto lauksaimniecisko darbību vai attiecīgā gadījumā paredzēto ražošanu var veikt līdzīgi kā zemes gabalos tajā pašā platībā, kuros nav koku*) pārkāpumu.

[13] Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, tiesa neanalizē pārējos pieteicējas izvirzītos argumentus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt I.F. pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2009.gada 19.oktobra lēmuma Nr.6.4/F-862/3260 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma